

УДК 711.4(477-25):343.326

Цись А.С.²⁰, викладач

orcid.org/0000-0003-2589-7988, alina.tsys@gmail.com

ВСП «Інституту інноваційної освіти КНУБА», м. Київ, Україна

Авдєєва М.С., к. арх., доцент

orcid.org/0000-0002-3622-9355, avdmarina51@gmail.com

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Авдєєва Н.Ю., к. арх., доцент

orcid.org/0000-0002-9170-6185, avdgreengoff@gmail.com

ВСП «Інституту інноваційної освіти КНУБА», м. Київ, Україна

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ СУЧАСНОГО КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ В ІНТЕР'ЄРАХ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ

У статті розглядаються особливості комунікативних просторів громадських споруд з урахуванням синтезу мистецтв. Наводиться поняття комунікативного простору в рамках архітектури громадських будівель та висвітлено формування архітектурно-художнього образу інтер'єру різними засобами. Наведені приклади сучасних інтер'єрів комунікативного простору закордонних дизайнерів та дизайнерських бюро.

Ключові слова: *архітектура, дизайн, комунікативний простір, комунікація, громадські споруди, архітектурне середовище, синтез мистецтв.*

Постановка проблеми. Сучасні інтер'єри громадських будівель мають свої особливості, що пов'язано з потребами сучасності до знаходження часу на додатковий відпочинок. Звідси з'являється необхідність створення комфортних комунікативних просторів, які поєднують всі функціональні елементи будівлі, що проектується. Особливу увагу приділяють предметному наповненню просторів, які виділяються оригінальним композиційним, кольоровим рішенням, опорядженням з використанням синтезу мистецтв. Визначення характерних особливостей таких інтер'єрів сприятиме осучасненню підходів до формування дизайну громадських будівель та споруд [4].

²⁰ ©Цись А.С., Авдєєва М.С., Авдєєва Н.Ю.

Метою роботи є визначення особливостей сучасних інтер'єрів з комунікативним простором громадських будівель як невід'ємної частини дизайну сучасних об'єктів.

Аналіз попередніх досліджень. З поняттям «комунікативного простору» пов'язані дослідження вже багатьох науковців (Мараховский А.А., Марейчева М.М., Житкова Н.Ю., Березко О.В. [1, 2, 3, 7], де розглядається пов'язана з ним організація дизайнерського середовища, аналізується взаємодія архітектури та дизайну, як галузей творчої діяльності. Чепелик О.В. [6] обґрунтовує наявність творів монументально-декоративного мистецтва, і, зокрема скульптури, при проектуванні інтер'єрів громадських споруд, висвітлює принципи формування архітектурно-художнього образу інтер'єру засобами образотворчого мистецтва. Синтез мистецтв в архітектурі минулого розглянуто Авдєєвою М.С. [4]. Особливості семантики у формуванні образу представницької архітектури України дослідила у своїй науковій роботі Трошкіна О.А. [5].

Основна частина. Узагальнюючи теоретичну та практичну базу, що пов'язана з темою, яка досліджується, виявляється взаємозв'язок архітектури з іншими суміжними спеціальностями та науками, такими як монументальне мистецтво, скульптура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво, етнографія, психологія та психоаналіз. Річ йде не лише про аналогії та паралелі, а про використання теоретичних знань. Це свідчить про те, що найважливіша ціль архітекторів та теоретиків подивитися на ці знання, які не розглядалися раніше, та навпаки науковці інших областей все частіше звертаються до архітектури та її діяльності.

На рівні з синтезом мистецтв в архітектурі розглядається семіотика, яка дозволяє по новому сприйняти архітектуру. Скрізь призму семіотики вона стає більш цілісною. Таку систему зв'язку можна охарактеризувати «суспільство – архітектор – архітектурний об'єкт – споживач», та розуміти як нову модель комунікації з суспільством та суспільства з людиною за допомогою комунікативних просторів. Згідно з цим відбувається глобалізація дизайну та архітектури, обґрунтовується необхідність дослідження

та вивчення проявів синтезу мистецтв, починаючи з минулих історичних періодів [5].

Термін «комунікативний простір» – це архітектурне середовище багаторівневої структури, специфікою якого є, окрім виконання функції зв'язку між різними елементами цього середовища, задоволення функції психологічної та соціальної комунікації між людьми [1]. Одним із основних значень поняття є просторова комунікація, яка виконує роль сполучення однієї площини з іншою, засобом передачі інформації. Вона означає побудову простору, який привносить «нове значення» в композиційне рішення та функціональне наповнення архітектури будівлі [1]. Комунікативний дизайн почав бути цікавим для громадськості завдяки спілкуванню, тобто комунікативним засобам. А це означає, що кінцевою метою комунікативного дизайну є створення середовища, в якому споживачі знаходять один одного, спілкуються зорозво, мовно, розважаючись, сприймаючи художні експозиції або іншими доступними їм засобами. Предметне навантаження приміщень різних функціональних зон, які групуються вздовж комунікативного простору та утворюють інтер'єр будівлі, повністю використовують синтез мистецтв.

Згадаємо, наприклад, як на формування структури інтер'єру громадської споруди вже у XVII ст. вплинуло розмежування приміщень за функціональним призначенням (службові, парадні, театральні, бібліотечні тощо). У барочній стилістиці приміщення групувались на осі симетрії, формуючи комунікативний простір. Сходам надавалось важливе значення та вони мали форму скульптури, яка прикрашала інтер'єр. Виразність простору підкреслювалась кольором, освітленням, використанням скульптурних рельєфів, ліпнини, живописних орнаментів та сюжетних картин, скульптури та ордера, який був декоративним, а не конструктивним рішенням.

Важливим є те, що в епоху класицизму XVIII-XIX ст. комунікативний простір будувався за принципом осової симетрії при композиції, яка мала декілька осей. Анфіладна система

розподілу просторів з осьовою композицією використовувалась тільки для головних приміщень, одночасно вона змінюється на коридорну. Парадність, монументальність простору підкреслювалась ордерними композиціями, які імітували античність інтер'єру. Бажання передати респектабельність інтер'єру приміщень або простору в цілому виявлялось у наданні образності античності в музеях, банках, бібліотеках. Єдиний комунікативний простір будувався за базілікальною формою. Широко використовувалась скульптура в інтер'єрі.

У ХХ ст. постає завдання функціонального використання комунікативного простору. Впровадження нових конструктивних систем та матеріалів привели спочатку до розквіту декорування в модерні, а потім до спрощення та раціонального розташування приміщень, їх предметного наповнення. Композиція комунікативного простору стає різноманітною, в тому числі, вільною. Раціоналізм об'ємно-просторових рішень вимагав відповідного обладнання. Певною мірою потреби архітектури та можливості наповнення її простору не співпали. Втім, на допомогу прийшли такі поняття типового проектування як уніфікація і модульна координація.

У наступні роки використання відкритої фактури бетону, металевих конструкцій, застосування структур у перекриттях привело до винаходів сюжетів композицій, обладнання, кольорового рішення не тільки комунікативних просторів, але просторового наповнення приміщень. Монументально-декоративне мистецтво в екстер'єрі та інтер'єрі будівель стає сюжетно спрямованим, головним засобом впровадження ідеології, пропагандою державного устрою та ідеалів [5]. Важливим є вибір оздоблювальних матеріалів для зовнішнього та внутрішнього оздоблення. Та ця проблема є надзвичайно складною та делікатною сферою архітектурно-художнього образу інтер'єру.

Відомо, що для дійсно вдалого об'ємно-планувального рішення потрібно враховувати не лише утилітарне призначення будівлі, а й намагатися створити простір, в якому людині буде

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2(25) 2020р.

комфортно. Загально відоме «вітрувіанське» теоретичне визначення архітектури: користь – міцність – краса, з роками стає ще більш устаткованим за причиною використання нових технологій та прийомів організації навколишнього середовища [6].

На сьогоднішній день комерційна складова функціонального спрямування громадських будівель та споруд і наявність забаганок відвідувачів дає величезний попит на необмежену кількість інноваційних рішень, заснованих на технологічній оригінальності та талановитості архітекторів, дизайнерів, художників, скульпторів, монументалістів. При використанні різноманітних стилевих напрямів стає можливим впроваджувати ідеї етнодизайну, народних та релігійних традицій, деталей різних історичних періодів. Тому велика увага приділяється синтезу мистецтв, який використовується в більшості проектів сучасних інтер'єрів. При проектуванні сьогодні привалює сакральна архітектура, торговельно-розважальні центри та простори для театралізованих дій (рис. 1, 2).

Рис. 1. Інтер'єри офісів «Thanh Pho Ho Chi Minh», В'єтнам, група архітекторів «07 Beach» + «Studio Happ» [8].

Рис. 2. «Кишеньковий сад» в Мідтауні, проспект Медісон 550, «Snoehetta» [9].

Висновки. Естетична частина дизайну сприяє тому, що створюються більш цілісні та індивідуальні інтер'єри з використанням синтезу мистецтв. При цьому необхідно обов'язково звертатись до таких компонентів естетики: просторова композиція, колористичне вирішення, освітлення, композиційна узгодженість форм елементів обладнання.

Якщо раніше при проектуванні інтер'єрів більше уваги приділялось раціоналізму об'ємно-планувальних рішень, то на сьогоднішній день поняття комунікативного простору, а саме правильному його формуванню, приділяється особлива увага. Відповідно до потреб людини визначають особливості архітектурно-планувальної організації таких просторів. Йдеться мова про створення дизайну залежного не тільки від типології будівлі, кількості відвідувачів, потоків користувачів, а про те, щоб наповнення будівлі аргументувалось потребами людей до відпочинку та комфорту.

Список використаних джерел:

1. Березко О.В. Архітектурно-планувальна організація комунікативного простору в структурі торгово-розважальних центрів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. арх. наук: спец. 18.00.02 / О.В. Березко – Львів, 2017. – 225 с.
2. Житкова Н.Ю. Архітектура і дизайн. Єдність і протиріччя [Електронний ресурс] / Н.Ю. Житкова // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – 2016. – Вип. 42. – С. 25-32. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2016_42_7
3. Кузнецова І.О., Мараховський А.А. Синтез мистецтв при проектуванні сучасних українських інтер'єрів з урахуванням впливу нових технологій [Електронний ресурс] / І.О. Кузнецова // Репозитарій Національного Авіаційного Університету. – Київ, НАУ, 2013. – 9 с. – Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/11968>
4. Авдєєва М.С. Синтез мистецтв в архітектурі минулого /М.С. Авдєєва // Проблеми розвитку міського середовища: Наук.-техн. збірник. – К.: « ЦП КОМПРИНТ», 2019. – Вип. 1 (22).– С 3-15.
5. Трошкіна О.А. Особливості семантики у формуванні образу представницької архітектури України: дис. на здобуття наук. ступеня канд. арх. наук: спец.: 18.00.01/ О.А. Трошкіна – Київ, 2006. – 238 с.
6. Чепелик О.В. Художня виразність при формуванні інтер'єрів засобами образотворчого мистецтва, і зокрема скульптури / О. Чепелик // Українська академія мистецтва. – 2013. – Вип. 21. – С. 118-124 – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uam_2013_21_15
7. Мараховський А.А. Формоутворення комунікативних просторів в дизайні інтер'єру медіатека як віддзеркалення новітніх технологій / А.А. Мараховський, М.М. Марейчева // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2011. – № 2. – С. 47-49. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_2_14
8. Office Design in Ho Chi Minh City / 07BEACH + Studio Happ [Електронний ресурс] // ArchDaily.com. – Режим доступу: <https://www.archdaily.com/889042/office-design-in-ho-chi-minh-city-07beach-plus-studio-happ>
9. Pocket Garden in Midtown: 550 Madison by Snohetta [Електронний ресурс] // DETAIL.de. – Режим доступу: <https://www.detail-online.com/en/blog-article/pocket-garden-in-midtown-550-madison-by-snohetta-35148/>

Аннотация

Цысь А.С., Авдеева М.С., Авдеева Н.Ю.

СИНТЕЗ ИСКУССТВ В ПРОЕКТИРОВАНИИ СОВРЕМЕННОГО КОММУНИКАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА В ИНТЕРЬЕРАХ ОБЩЕСТВЕННЫХ ЗДАНИЙ.

В статье рассматриваются особенности решения коммуникационных пространств общественных зданий на основе синтеза искусств. Приводится понятие коммуникационного пространства в рамках архитектуры общественных зданий и освещено формирование архитектурно-художественного образа интерьера. Приведены примеры современных интерьеров коммуникационных пространств зарубежных дизайнеров и дизайнерских бюро.

Ключевые слова: *архитектура, дизайн, коммуникативное пространство, коммуникация, общественные здания, архитектурная среда, синтез искусств.*

Abstract

Tsys Alina, Avdieieva Maryna, Avdieieva Nataliia.

Synthesis of arts in the design of modern communication space in the interiors of public buildings.

The article discusses the features of communicative public spaces of buildings subject to the synthesis of the arts. Examples of the relationship of architecture with other related professions and Sciences, examines the role of semiotics in the perceptions of architecture, the notion of communicative space in the architecture of public buildings. Mentions the influence of differentiation of areas for functions in the SEVENTEENTH century. on the structure of the interior of public buildings. Examples of the formation of a communicative space in the Baroque and classicism of the XVII-XIX centuries. Covers the formation of the architectural-artistic image of the interior of various vehicles. The expressiveness of the space in the synthesis of art emphasizes color, lighting, sculptured reliefs, sculpture, pictorial ornamentation and narrative pictures and sculptures. The question is raised of the importance of the choice of finishing materials for exterior and interior finishes, create beautiful volumetric-planning solutions through the use of an open texture concrete, metal structures, glazing, sculptures, choice of color scheme and location of the subject filling the spaces in the interior. Is it design dependent not only on the typology of the building, number of visitors, user flows, and that the filling of the building was argument values people's needs for rest and comfort. Accounts for the importance of attention to synthesis of the arts, which is used in most contemporary interiors. Examples of modern interiors communicative space international designers and design firms.

Key words: *architecture, design, communicative space, communication, public buildings, architectural environment, art synthesis.*

Стаття надійшла до редакції у лютому 2020 р